

stoteles hade känt det rätta världssystemet, han med vida mindre ifver skulle förfäktat himlarnas oförgänglighet, enda skälet, efter hans egen utsago ¹⁾, som hindrade honom från att erkänna andra himlar och andra jordar; och att, då han ej på detta sätt kunde befolka himmelen, ansåg han sig pligtig att begåfva den med gudomliga egenskaper, genomträngd, som han var, af den idéen, hvilken delas af alla som studera naturen, att jorden är en alltför obetydlig atom, för att kunna betraktas som den oändliga skaparekraftens enda uttryck.

Epikuros' skola lärde världarnas flertal; och flertalet af dess anhängare förstodo med beboeliga världar ej blott planeterna, utan trodde äfven att en mängd af de i rymden kringströdda himlakropparna voro bebodda. Epikuros grundade sin åsigt på följande skäl: att, då orsakerna som hafva frambragt världen, äro oändliga, böra äfven dessa orsakers verkningar vara oändliga ²⁾. Metrodoros och Lampsakos, ibland andra, funno det lika vanvettigt att påstå, det endast en värld fanns i den oändliga rymden, som att säga, det endast ett sädesax kunde växa på ett stort fält ³⁾. Anaxarkos sade detsamma åt Alexander den store, då denne förvånade sig öfver att han, då så många världar funnos, ännu ej spridt sitt rykte öfver en enda bland dem. Flera författare hafva påstått, att de verser, hvilka fyra århundraden sednare skrefvos af Juvenalis öfver den unge macedoniske eröfrarens ärelystnad, hänsyftade på Alexanders idéer rörande flertalet af världar; men så är ej förhållandet, ty den store satirikern nöjer sig med att säga, att Alexander förqväfves

¹⁾ Aristoteles, *De Coelo*, lib. II, cap. III.

²⁾ Lucretius, *De Natura Rerum*, lib. II; Plutarchus *De Placitis Philosophorum*, lib. II, cap. I. Ad. Grandsagne, *Système Physique d'Epicure d'après les fragments retrouvés à Herculanium*, cap. IV.

³⁾ Lalande, *Astronomie*, t. III, art. 3376.